

Streszczenie do pracy doktorskiej NSZZ „Solidarność” Regionu Gdańskiego w latach 1980–1981

Praca doktorska opowiada historię ruchu społecznego „Solidarność” w regionie gdańskim w latach 1980–1981. Rozpoczyna się od charakterystyki województwa gdańskiego. Region opisywany jest w takich dziedzinach, jak położenie geograficzne, demografia, przemysł, nauka. Krótko scharakteryzowano też władze polityczne województwa, kierownictwo Służby Bezpieczeństwa oraz protesty społeczne i działalność opozycji politycznej do sierpnia 1980 r.

Potem następuje opis strajków w lipcu i sierpniu 1980 r. Szczególnie strajki sierpniowe zajmują wiele miejsca. W pracy opisuję przebieg protestów robotniczych, nie tylko w Stoczni Gdańskiej, ale i w innych dużych i ważnych zakładach pracy Trójmiasta. Również charakteryzuję akcje protestacyjne w mniejszych przedsiębiorstwach, a także w miejscowościach województwa gdańskiego poza Trójmiastem. A więc m.in. w Pucku, Starogardzie Gdańskim czy Wejherowie. Co istotne, oprócz nazwisk powszechnie znanych liderów strajków, jak Lech Wałęsa, Anna Walentynowicz czy Andrzej Gwiazda, chcę pokazać osoby dotąd nieznanne, a takie które w swoich środowiskach odegrały ogromną rolę. I bez których nie byłoby sukcesu Sierpnia '80.

Po strajkach doszło w Polsce do powstania niezależnych związków zawodowych „Solidarność”. Pierwszy raz w powojennej Polsce powstała organizacja niezależna od komunistycznych władz. Dlatego w następnych rozdziałach pracy opisuje dzieje tego związku na Wybrzeżu Gdańskim. Opisuję proces tworzenia organizacji, jej strukturę, program działania, liczebność, jej przywódców. NSZZ „Solidarność” w regionie gdańskim była potężną siłą społeczną, zrzeszała ponad 80% pracujących osób. Liczyła w województwie ponad pół miliona osób.

W okresie 1980–1981 doszło w Polsce do pierwszych wolnych wyborów. Od poziomu zakładów pracy, poprzez poziom regionalny, aż po zjazd krajowy odbyły się wolne i demokratyczne wybory w związku zawodowym „Solidarność”. Opisuję ten fenomen na przykładzie regionu gdańskiego. Ważną rzeczą jest także fakt, że reprezentanci gdańskiej „Solidarności”, jak Lech Wałęsa czy Andrzej Gwiazda obejmują najwyższe urzędy związkowe na szczeblu krajowym.

Kończę swoją pracę opisem przygotowań do wprowadzenia stanu wojennego, jakie władze państwowe PRL w sposób skryty prowadziły już od momentu podpisania porozumień w sierpniu 1980 r. w Gdańsku. Szczególną rolę odegrała tutaj gdańska SB, która wytypowała kilkuset niezależnych działaczy legalnie działających organizacji do aresztowania w momencie ogłoszenia stanu wojennego.

Doctoral dissertation tells about the Solidarity movement in Pomeranian region in 1980–1981. It starts of profile Gdansk voivodeship. The Pomeranian region description is like the area geographical location, science, demography, industry. The short description too public authorities in Gdansk, local Security Service and public protests and activity political opposition for August 1980.

Next, is the account strikes in July and August 1980. Especially about protests in August. I write not only about strikes in Gdansk Shipyard, but in others important factories in Tricity. Also I tell about August protests in smaller factories and towns Pomeranian voivodeship outside Tricity. So for example in Puck, Starogard Gdansk and Wejherowo. I want to show the people who were leaders in their background. People who are unknown, but without them the success August strikes and Solidarity movement birthday weren't possible.

After strikes is created free, independent trade union. The first time in post-war Poland was created independent organization free of communist regime. Because in next chapters I write about history of this trade union in Gdansk Coast. I tell about create Solidarity movement in first months, structure, programme action, number and leaders. NSZZ Solidarity in Pomeranian region was a big power, organizes about 80% workers. Movement had in Gdansk voivodeship half a million people.

I think in 1980–1981 were in Poland the first free elections. First, in factories level, to region and domestic congress were free and democratic elections in Solidarity movement. I write about this phenomenon for example Gdansk region. The important thing is that Gdansk Solidarity movement leaders like Lech Walesa, Andrzej Gwiazda are elected into highest posts in organization.

For the end I write about preparations of communist regime to introduce the martial law. The authorities the conduct this in secret since August 1980. Especially Secret Security Service in Gdansk, who typed several hundred legal organizations activist's to arrested when the martial law will be declare.